

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 153/2026-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Reblánom, Cestice 118, proti postupu Mestského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. K2-1T/56/2017 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 15. februára 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Mestského súdu Košice (ďalej aj „mestský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. K2-1T/56/2017 [konanie pôvodne vedené Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 1T/56/2017 (ďalej len „napadnuté konanie“)]. Navrhuje tiež prikázať mestskému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietahov a priznať sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie 8 312,33 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh, ako aj ostatného spisového materiálu vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach ČVS: ORP-2549/4-VYS-KE-2016 z 29. decembra 2016 bolo začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie sťažovateľovi za zločin sprenevery podľa § 213 ods. 1 a 3 Trestného zákona účinného v tom čase. Po ustanovení obhajcu *ex offo* opatrením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Košice II (ďalej aj „okresný súd“)

sp. zn. 4Tp/66/2017 boli vo veci vykonávané procesné úkony, obžaloba bola okresnému súdu doručená 27. októbra 2017. Sťažovateľ pomerne obsiahlo opisuje priebeh napadnutého konania, poukazujúc na odročenie hlavného pojednávania určeného na 14. február 2018 z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne, ako aj nevykonanie hlavného pojednávania 4. mája 2018 pre neprítomnosť sťažovateľa, keď mu zároveň bola uložená poriadková pokuta 100 eur, proti ktorej podal sťažnosť. Trestná vec sťažovateľa bola riadne prejednaná na pojednávaniach 22. júna 2018 a 26. septembra 2018. Uznesením okresného súdu č. k. 1T/56/2017-708 z 25. marca 2019 bol do konania ustanovený znalec z odboru cestnej dopravy, proti uvedenému uzneseniu sťažovateľ podal 8. apríla 2019 sťažnosť. Sťažovateľ nemá vedomosť, či o jeho sťažnosti bolo konajúcim súdom rozhodnuté. Písomným podaním z 25. decembra 2020 požiadal okresný súd o zabezpečenie plynulosti konania, najmä aby bolo rozhodnuté o jeho sťažnostiach. Okresný súd na žiadosť sťažovateľa reagoval nariadením hlavného pojednávania na 15. január 2021, ktoré bolo zrušené z dôvodu protiepidemiologických opatrení v súvislosti s COVID-19, rovnako aj termín 5. februára 2021. Hlavné pojednávanie sa uskutočnilo až 26. mája 2021. Následne bol uznesením okresného súdu č. k. 1T/56/2017-840 z 15. novembra 2021 do konania pribratý ďalší znalec z odboru ekonómie a manažmentu. Proti uvedenému uzneseniu sťažovateľ podal sťažnosť, o ktorej rozhodol Krajský súd v Košiciach uznesením č. k. 6Tos/119/2023-851 z 9. decembra 2021 tak, že sťažnosť sťažovateľa ako obžalovaného zamietol.

3. Sťažovateľ podrobne opisuje postup prvostupňového súdu pri znaleckom dokazovaní, upriamujúc pozornosť na prieťahy pri vyhotovení znaleckého posudku, keď pasivita mestského súdu viedla k ďalšiemu predĺženiu napadnutého konania. Zo strany mestského súdu došlo k zmareniu troch pojednávanií (30. apríla 2023, 17. septembra 2025, 3. novembra 2025), sťažovateľ sa požiadal o odročenie jedného termínu hlavného pojednávania 25. júna 2025. Sťažovateľ tiež vytýka mestskému súdu jeho nesústreďený postup pri ustanovení v poradí tretieho znalca uznesením č. k. K2-1T/56/2017-1004 z 13. januára 2026, ktorý odmietol vykonanie znaleckej činnosti, avšak mestský súd pripisom zo 6. februára 2026 zotrval na jeho pribratí. Podľa sťažovateľa mestský súd mu nedoručuje všetky písomnosti z trestného spisu, nevedie korektné elektronický súdny spis a tento sprístupnil obhajcovi sťažovateľa až po opakovaných žiadostiach a urgenciách.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľa o porušení ním namietaných základných práv (bod 1 odôvodnenia tohto uznesenia) nečinnosťou a neefektívnou činnosťou mestského súdu v napadnutom konaní, ktorého doterajšia dĺžka (viac ako 8 rokov) nie je akceptovateľná a ústavnoprávne udržateľná. Citujúc početnú judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva k problematike zbytočných prieťahov, sťažovateľ zdôrazňuje, že mestský súd dlhodobo porušuje jeho práva, spôsobuje mu stav dlhotrvajúcej právnej neistoty a zásadným spôsobom porušuje princíp prezumpcie neviny sťažovateľa podľa čl. 50 ods. 2 ústavy aj v očiach verejnosti, čím zasahuje do jeho osobnostných práv.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

6. V úvode predbežného prerokovania veci ústavný súd považuje za potrebné ozrejmiť, že od 1. júna 2023 nastali viaceré zmeny v organizácii všeobecných súdov, ich príslušnosti a obvodov (tzv. súdna mapa), na základe ktorých prešiel výkon súdnictva vo veci sťažovateľa z pôvodne príslušného Okresného súdu Košice II na Mestský súd Košice [§ 18n ods. 2 písm. d) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov)].

7. Vo fáze predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti ústavný súd považoval za vhodné požiadať mestský súd o vyjadrenie sa k jej obsahu (§ 56 ods. 6 veta za bodkočiarkou zákona o ústavnom súde), ktorý vo vyjadrení sp. zn. 1SprV/188/2026 z 2. marca 2026 uviedol aj stanovisko aktuálneho zákonného sudcu, ktorý rozhoduje vo veci sťažovateľa je od 14. januára 2025. Z predloženého chronologického prehľadu procesných úkonov uskutočnených v napadnutom konaní je zrejmé, že s výnimkou obdobia COVID-19 boli hlavné pojednávania odročované na žiadosť obžalovaného alebo jeho obhajcu (celkovo 7 pojednávanií, pozn.). Zákonný sudca poukázal na to, vo veci bol vypracovaný posudok, v ktorom znalec konštatoval, že časť otázok môže zodpovedať len znalec z odboru kontrolingu a pre rozhodnutie vo veci je potrebné do konania pribrať tohto znalca. Pokiaľ sťažovateľ namieta postup súdu pri výbere znalca, je bežné, že znalec odmietne úkon z dôvodu pracovnej vyťaženia, pričom súd skúma aj dobu, v ktorej takýto posudok môže vyhotoviť. Z dôvodu nedostatku znalcov v danom odbore súd považuje tento postup za bežný. Konajúci súd sa nepodieľal ani nepodieľa na neprejednaní veci v primeranej lehote. Predmetná vec bola odročená dvakrát z dôvodu na strane súdu (14. februára 2018 z dôvodu PN sudkyne a 17. septembra 2025 z dôvodu účasti sudcu na zasadnutí súdnej rady, pozn.). V konaní došlo k zmene zákonného sudcu a v dvoch prípadoch aj k zmene senátu – prísediacich, uvedená skutočnosť nemala vplyv na dĺžku konania, keďže obžalovaný s týmito zmenami vždy súhlasil. Vec sťažovateľa nie je zložitá (jeden obžalovaný stíhaný za jeden skutok kvalifikovaný ako zločin sprenevery podľa § 213 ods. 1 a 3 Trestného zákona), nemá vplyv na neprimeranú dĺžku konania, ktorú možno objektívne konštatovať. Hlavnou príčinou neskončenia predmetnej trestnej veci v primeranej lehote je správanie obžalovaného, resp. jeho právneho zástupcu. Podstatnou skutočnosťou je, že sťažovateľ sa ani nedomáhal ochrany svojich práv prostredníctvom inštitútu sťažnosti pre nečinnosť v zmysle § 55 ods. 3 Trestného poriadku, resp. § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, teda bol v tomto smere pasívny, z čoho možno vyvodit' záver, že nepociťoval žiadnu ujmu v súvislosti s údajným porušením jeho práv tak, ako je to v sťažnosti aktuálne tvrdené.

7.1. Ústavný súd nepovažoval za nevyhnutné doručovať vyjadrenie mestského súdu sťažovateľovi na vyjadrenie, keďže neobsahovalo žiadne také skutočnosti, na ktoré by nebol sám poukazoval vo svojej ústavnej sťažnosti.

III.1. Posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti:

8. Podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku ak je dôvodný predpoklad, že došlo k prietahom v príprave prejednávania veci súdom, v určení termínu konania a rozhodnutia alebo k prietahom vo vyhotovovaní súdneho rozhodnutia, ktorákoľvek zo strán môže podať prostredníctvom tohto súdu sťažnosť pre nečinnosť na nadriadený súd, aby určil primeranú lehotu na uskutočnenie namietaného úkonu; ak sa nepostupuje podľa odseku 4, súd musí bez meškania túto sťažnosť pre nečinnosť zaslať spolu so spisom a svojím stanoviskom a so stanoviskom predsedu súdu nadriadenému súdu.

9. Ústavný súd už opakovane judikoval, že sťažnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku možno považovať v zmysle § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde za účinný právny prostriedok, ktorý zákon sťažovateľom na ochranu ich základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorého použitie sú sťažovatelia oprávnení podľa osobitného predpisu – Trestného poriadku (II. ÚS 31/09, IV. ÚS 296/2010, IV. ÚS 113/2012, II. ÚS 531/2017, III. ÚS 263/2021, I. ÚS 264/2022, II. ÚS 513/2022, II. ÚS 243/2023, IV. ÚS 148/2024,). Obdobný názor vo vzťahu k porovnateľnej právnej úprave § 91 rakúskeho Gerichtsorganisationsgesetz (zákona o organizácii súdov) zaujal aj Európsky súd pre ľudské práva (pozri rozsudok vo veci Holzinger proti Rakúsku z 30. 1. 2001, sťažnosť č. 23459/94, bod 16 a nasl.). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b)].

10. Zo samotnej ústavnej sťažnosti, ani z iného spisového materiálu nevyplýva, že by sťažovateľ v priebehu trestného konania podal sťažnosť pre nečinnosť súdu vo veci vedenej pod sp. zn. K2-1T/56/2017 (predtým sp. zn. 1T/56/2017) podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku, čím nevyužil účinný právny prostriedok ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd vychádzajúc z konkrétnych okolností celého prípadu tak, ako ich opísal sťažovateľ a potvrdil vo svojom vyjadrení aj mestský súd (body 2, 3 a 6 odôvodnenia tohto uznesenia), napriek dĺžke konania odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa z dôvodu jej neprípustnosti [§ 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde].

11. Nad rámec veci ústavný súd uvádza, že hoci sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti poukázal aj na porušenie práva podľa čl. 46 ods.1, čl. 47 ods. 3, čl. 50 ústavy a čl. 1 ústavy (s. 10 ústavnej sťažnosti), v časti petitu ústavnej sťažnosti (návrhu na rozhodnutie) označenie týchto práv absentuje. Ústavný súd súc viazaný petitom predloženej ústavnej sťažnosti (§ 45 zákona o ústavnom súde) preto považoval predložené tvrdenie sťažovateľa o porušení jeho základných práv na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces, práva rovnosti účastníkov a prezumpcie nevinu v trestnom konaní len za súčasť jeho sťažnostnej argumentácie.

12. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, o ktorých rozhodovanie je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

13. V závere ústavný súd dáva do pozornosti, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku právoplatne rozsúdenej veci a v prípade splnenia všetkých ústavných podmienok (vrátane využitia sťažnosti podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku) nie je vylúčené podať ústavnú sťažnosť znovu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. marca 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu